

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ

Онищенко Оксана Анатоліївна

*кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри підприємництва,
менеджменту організацій та логістики
Запорізького національного університету*

Лоцман Богдан Віталійович

*магістрант
Запорізького національного університету*

В галузі міжнародних відносин тема корпоративного управління набуває все більшої актуальності, зважаючи на її вплив на процеси формування та розвитку ринкової економіки.

Корпоративне управління – це система правил, практик і процесів, за допомогою яких фірма керується та контролюється. Корпоративне управління по суті передбачає збалансування інтересів багатьох зацікавлених сторін компанії, таких як акціонери, керівники вищої ланки управління, клієнти, постачальники, фінансисти, уряд і громада [1].

Оскільки корпоративне управління забезпечує основу для досягнення цілей компанії, воно охоплює практично всі сфери управління, від планів дій і внутрішнього контролю до вимірювання ефективності та розкриття корпоративної інформації.

Управління стосується конкретно набору правил, засобів контролю, політики та резолюцій, які застосовуються для керування корпоративною поведінкою. Рада директорів відіграє ключову роль в управлінні. Довірені радники та акціонери є важливими зацікавленими сторонами, які можуть впливати на управління.

Повідомлення про корпоративне управління фірми є ключовим компонентом відносин із громадою та інвесторами. Наприклад, сайт Apple Inc. для зв'язків із інвесторами надає детальний опис складу свого корпоративного керівництва (виконавчу команду та раду директорів). На сайті міститься інформація про корпоративне управління, включно зі статутом комітету та керівними документами, такими як: статут, інструкції щодо володіння акціями тощо [2].

Більшість компаній прагнуть мати ефективне корпоративне управління. Для багатьох акціонерів недостатньо, щоб компанія була просто прибутковою. Корпорація також має продемонструвати корпоративну громадянську позицію через екологічну обізнаність, етичну поведінку та здорову практику корпоративного управління.

Практика організації ефективного корпоративного управління відомими компаніями дозволяє виділити окремі переваги корпоративного управління:

- належне корпоративне управління створює прозорі правила та засоби контролю, дає вказівки для керівництва та узгоджує інтереси акціонерів, директорів, керівництва та працівників;
- допомагає зміцнити довіру з інвесторами, громадою та державними службовцями;
- корпоративне управління може дати інвесторам і зацікавленим сторонам чітке уявлення про напрямок діяльності компанії та цілісність бізнесу;
- сприяє довгостроковій фінансовій життєздатності, можливостям і доходам;
- може сприяти залученню капіталу;
- ефективне корпоративне управління може призвести до зростання цін на акції;
- може зменшити потенціал фінансових втрат, марнотратства, ризиків і корупції;
- має стратегічне спрямування на стійкість і довгостроковий успіх.

Натомість, стурбованість громадськості та уряду щодо корпоративного управління має тенденцію то зростати, то спадати. Однак, часто широко розголошені викриття корпоративних злочинів поживають інтерес до цієї теми.

Наприклад, корпоративне управління стало гострою проблемою в Сполучених Штатах на початку 21-го століття після того, як шахрайство призвело до банкрутства відомих компаній, таких як Enron і WorldCom [2].

Проблема Enron полягала в тому, що її рада директорів відмовилася від багатьох правил щодо конфлікту інтересів, дозволивши головному фінансовому директору (CFO) Ендрю Фастоу створювати незалежні приватні партнерства для ведення бізнесу з Enron, які використовувалися з метою приховати борги та інші фінансові зобов'язання Enron. Якби їх обліковували належним чином, вони суттєво зменшили б прибутки компанії. Відсутність у Enron належного корпоративного управління дозволила створити компанії, які приховали збитки.

Скандал із Enron та інші в той самий період призвели до ухвалення Закону Сарбейнса-Окслі у 2002 році. Зазначений закон наклав на компанії більш суворі вимоги до ведення документації, а також суворі кримінальні покарання за їх порушення та інші закони про цінні папери. Мета полягала в тому, щоб відновити довіру громадськості до державних компаній і до того, як вони працюють [2].

Отже, корпоративне управління – це інституційна основа, яка регулює розподіл та здійснення влади в корпораціях. Таким чином,

саме «влада» є ключовим поняттям у корпоративному управлінні. Це означає, що, здійснюючи всі організаційні процеси, корпорації повинні покладатися, в першу чергу, на інституційну структуру, щоб функціонувати належним чином, підвищуючи ефективність своєї діяльності. Зокрема, переважним компонентом в цьому процесі має бути структура управління – така, яка базується на владі та приписі.

Список використаних джерел:

1. Корпоративне управління. URL: <https://ua.nesrakonk.ru/corporategovernance/> (дата звернення: 03.10.2023).

2. Principles of Corporate Governance. URL: <https://corpgov.law.harvard.edu/2016/09/08/principles-of-corporate-governance/> (дата звернення: 03.10.2023).